

Vlaams
Parlement

vergadering **C18 – ECO3**
zittingsjaar 2013-2014

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Economie, Economisch
Overheidsinstrumentarium, Innovatie, Wetenschapsbeleid,
Werk en Sociale Economie

van 9 oktober 2013

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Sonja Claes tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de uitvoering van het Maatwerkdecreet - 2329 (2012-2013)	3
--	---

■

Voorzitter: mevrouw Patricia Ceysens

Vraag om uitleg van mevrouw Sonja Claes tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de uitvoering van het Maatwerkdecreet - 2329 (2012-2013)

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Mevrouw Sonja Claes: Voorzitter, minister, zoals we net met veel plezier het Lokalediensteneconomiedecreet hebben goedgekeurd, hebben we ook het Maatwerkdecreet goedgekeurd, dat de tussenschotten tussen beschutte en sociale werkplaatsen hoort weg te nemen. Toen we het Maatwerkdecreet hebben goedgekeurd, was ook al duidelijk dat heel veel dingen nog verder moeten worden uitgewerkt met uitvoeringsbesluiten. Via de media bereikten me een aantal signalen dat er problemen waren met die uitvoeringsbesluiten.

Sociale werkplaatsen hebben vandaag een structurele RSZ-korting (Rijksdienst voor Sociale Zekerheid), een federale maatregel die vooralsnog niet wordt gecompenseerd in het Vlaamse Maatwerkdecreet. Het gelijkschakelen van de cao's tussen sociale en beschutte werkplaatsen impliceert een meerkost van 10 procent. De vraag kan worden gesteld hoe we daarmee omgaan. Als er 10 procent meer wordt geraamd, zijn er extra middelen nodig. Hoe moeten de sociale en de beschutte werkplaatsen dit klaren? Volgens het Samenwerkingsverband Sociale Tewerkstelling (SST) zouden door het gebrek aan bijkomende middelen heel wat jobs worden bedreigd.

Minister, ik heb vragen in verband met de cao's. Hebt u een zicht op de manier waarop deze twee cao's kunnen worden gelijkgeschakeld? Zullen alle lonen op gelijke hoogte van de hoogste cao worden gebracht of wordt alles naar een gemiddelde van de twee gebracht? Op welke manier plant u het verdere proces van de gelijkschakeling en welke principiële uitgangspunten hanteert u hierbij? Hebt u reeds een zicht op de financiële repercussies op de lonen bij de maatwerkbedrijven naar aanleiding van de gelijkschakeling?

Ik heb ook vragen in verband met de federale RSZ-korting. Binnen de zesde staatshervorming worden heel wat middelen Sociale Economie overgeheveld naar Vlaanderen. Kan men de structurele RSZ-korting die sociale werkplaatsen krijgen van de federale overheid nog behouden? Kunnen de huidige beschutte werkplaatsen er dan nu of in de toekomst, na de zesde staatshervorming, ook een beroep op doen? Of is dit niet mogelijk? Ook daar graag wat duiding.

Op welke manier plant u de verdere uitwerking van de uitvoeringsbesluiten? Op welke manier en op welk tijdstip worden de diverse stakeholders betrokken? We hebben bij de uitwerking van het Maatwerkdecreet en ook van het Lokalediensteneconomiedecreet gemerkt dat door de stakeholders er nauw bij te betrekken, een dergelijke grote hervorming bijna geruisloos verloopt, voorlopig toch. Het is belangrijk dat dat verder op een geruisloze manier kan gebeuren.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Mevrouw Lydia Peeters: Voorzitter, ik heb al een schriftelijke vraag ingediend, waarop ik een antwoord verwacht tegen vrijdag. Mijn vragen hadden ook specifiek betrekking op de uitvoeringsbesluiten. Wanneer mogen we die verwachten? Als we in de pers lezen dat de sector met heel wat vragen zit en vreest voor een doemscenario, denk ik dat we daar snel meer duidelijkheid over moeten krijgen. Ik deel dan ook de bekommernissen van mevrouw Claes.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Ik heb ook een vraag ingediend, die nog hangende is, maar bij dezen wellicht zal komen te vervallen. Dat is geen probleem.

Het valt me op dat een sector ventileert dat hij zich zorgen maakt. De grote vraag daarbij is: wat is het objectieve feit om dat te doen? We kenden dan wel de uitdagingen toen we het

decreet Maatwerk maakten, maar het gelijkschakelen en in elkaar laten passen van twee sectoren is geen evidente oefening. Ik sluit me graag aan bij de vraag om te kijken hoe we aan de geventileerde ongerustheid een antwoord kunnen bieden.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Vooraleer ik op de specifieke vragen inga, wil ik zeggen dat ik ook schrok toen ik de berichtgeving vernam die SST heeft verspreid, omdat er cijfers worden gebruikt terwijl er nog geen cijfers of berekeningen zijn, niet van onze kant maar ook niet van hun kant. Er is bovendien al lang intensief overleg met de sector bezig. Men weet ook dat die cijfers in volle voorbereiding zijn en op het niveau van elk bedrijf zullen worden gemaakt. Ik begrijp niet goed waarom men plots in paniek is geschoten omdat er geen enkele aanleiding is om te panikeren, zo vind ik zelf. Dat neemt niet weg dat u een aantal heel relevante vragen stelt, waar ik zeer graag antwoord op bied.

Zoals u weet, is het onderhandelen over cao's voorwerp van overleg tussen de sociale partners. Dit sociaal overleg en in het bijzonder het afsluiten van cao's is federale materie. Dat gebeurt in de schoot van het paritaire comité (PC) 327. Als Vlaams minister kan ik me daar niet in mengen. Het is niet aan mij om te bepalen of alle lonen naar een gemiddelde moeten evolueren dan wel of alle lonen moeten worden opgetrokken naar het hoogst mogelijke niveau. Dat geldt voor alle cao's die er vandaag zijn met sociale en beschutte werkplaatsen. Dat is voorwerp van sociaal overleg tussen werkgevers en werknemers, dat zich bovendien op federaal niveau bevindt. Ik denk dat we eerlijk moeten erkennen wat daar de beperkingen zijn van een Vlaams minister.

Het klopt dat het Maatwerkdecreet een impact heeft op de cao's die binnen het PC 327 in het verleden zijn afgesloten. Wanneer ten gevolge van de nieuwe Vlaamse regelgeving er geen sociale en beschutte werkplaatsen meer zouden zijn, is het logisch dat ook de cao's waarin deze vermelding nog wel van toepassing is, aangepast moeten worden. Deze harmonisatie van cao's moet gebeuren. Die is niet evident omdat er verschillen zijn in de cao's tussen beschutte en sociale werkplaatsen, en die moeten worden weggewerkt.

Dat sociaal overleg is nog niet opgestart, om de eenvoudige reden dat de Vlaamse Federatie van Beschutte Werkplaatsen (VLAB) en SST eerst een zicht willen hebben op de uitvoeringsbesluiten en pas dan het sociaal overleg willen opstarten. Anders had men dat al in gang kunnen steken. Daar gaat alles de geijkte weg, maar misschien iets trager dan wenselijk is om die duidelijkheid te creëren. Wat mij betreft, zou men alvast aan tafel kunnen gaan zitten om minstens het kader van de gesprekken goed te kunnen bepalen.

Mede daarom heb ik in het voorjaar 2013 zelf een initiatief genomen. Het is niet omdat ik niet bevoegd ben, dat ik mezelf niet betrokken voel. Ik heb aan mijn federale collega van Werk gevraagd wat de gevolgen van het Maatwerkdecreet zijn op het bevoegde PC 327 en op het afsluiten van cao's. Nog voor het zomerreces heb ik zowel aan werkgevers als aan werknemers in het betrokken paritair comité duidelijk meegedeeld wat de impact is en wat de noodzakelijk te zetten stappen zijn. Het is ook duidelijk dat de bestaande cao's blijven gelden, zolang er geen nieuwe cao of harmonisatie is doorgevoerd. Er zal dus sowieso een periode zijn waarin, als dat nog niet is gebeurd, de oude regelingen simpelweg blijven gelden. Men moet dus niet bang zijn voor een vacuüm.

Het enige wat ik bij die gesprekken kan doen, is een en ander faciliteren. Die keuzes zijn op dit moment voorwerp van het sociaal overleg. Op een bepaald moment wordt dat wellicht een tripartiteoverleg. Op dat moment kan ik als overheid vanzelfsprekend mee aan tafel gaan. De principes die ik in dat tripartiteoverleg wil hanteren, zijn de principes van het Maatwerkdecreet. Als er bijkomende steun van de Vlaamse overheid wordt gevraagd, moet dat passen in die getrapte ondersteuning, die bestaat uit een loonpremie, een begeleidingspremie en organisatieondersteuning.

Ik ga niet beginnen met het creëren van een nieuwe wirwar van ad-hocondersteuninkjes her en der. We zijn er net in geslaagd om een zeer vereenvoudigd kader uit te werken, en dat wil ik wel houden. Maar als de Vlaamse overheid om een bijdrage wordt gevraagd, en dat spoort netjes binnen dat kader, kan ze zeker bekijken wat mogelijk is.

In het Vlinderakkoord is bepaald dat de structurele RSZ-vermindering tot de bevoegdheid van de federale overheid blijft behoren. Zowel de beschutte als de sociale werkplaatsen maken daarvan gebruik, zij het elk in een andere categorie. Er is op dit moment overleg met de federale overheid over afstemming tussen beide categorieën en een mogelijke impact van de keuzes die gemaakt kunnen worden. Dat is natuurlijk geen eenvoudige klus.

Al in juni heb ik aan mijn federale collega van Werk en de RSZ de concrete vraag gesteld om de impact van het Maatwerkdecreet op de structurele vermindering te bekijken. Een eerste antwoord werd reeds bezorgd, de concrete cijfers volgen nog. Op basis daarvan zal verder overleg worden georganiseerd met de federaties en de federale overheid. Hoe en onder welke categorie van structurele vermindering de maatwerkbedrijven in de toekomst zullen vallen, moet nog duidelijk worden, maar dat de structurele vermindering van toepassing zal blijven voor de doelgroepwerknemers in de maatwerkbedrijven, staat niet ter discussie. Daar hoeft men dus niet bang voor te zijn. Dat is al een geruststellende boodschap.

De doelgroepverminderingen zitten wel vervat in de regionalisering. In de toekomst zullen de gewesten doelgroepverminderingen kunnen toekennen. Dat biedt uiteraard een aantal kansen om afstemming te organiseren tussen de verschillende werkvormen. In het groenboek worden ter zake een aantal pistes ontwikkeld, zij het nog niet zeer concreet. Dit is een van de zaken waar een nieuwe Vlaamse Regering zich over zal moeten buigen en een nieuw samengesteld Vlaams Parlement beslissingen in zal nemen.

De werkzaamheden van het decreet zijn voortgezet voor het uitvoeringsbesluit. Ik zal voor het besluit dezelfde methode toepassen als voor het decreet en opnieuw een beroep doen op de projectcel van de verschillende experts binnen het beleidsdomein. Hun voorstellen worden dan afgetoetst bij de stakeholders. Met de werkgeversfederaties en mijn diensten is een tweewekelijkse overlegkalender afgesproken tot eind november. Het is mijn ambitie om het besluit van de Vlaamse Regering begin 2014 te laten goedkeuren, met als datum van inwerkingtreding 1 juli 2014.

Op dat moment moeten de uitvoerende agentschappen ook effectief klaar zijn om in het nieuwe systeem te werken. In het besluit van de Vlaamse Regering zal in de nodige overgangsmaatregelen worden voorzien om ervoor te zorgen dat de werkplaatsen voldoende tijd en ruimte krijgen om zich in regel te stellen met de nieuwe reglementering, opnieuw geïnspireerd op wat we hebben gedaan voor het maatwerk.

Ikzelf en mijn diensten stellen alles in het werk om het Maatwerkdecreet op een vlotte en gefaseerde manier te implementeren in de sector. Voor zover we daarvoor binnen de Vlaamse overheid de hefboomen hebben, regelen we dat zelf en trachten we dat zelf op te vangen. Wat betreft de federale tegemoetkomingen – de RSZ-minderings, dus – en de harmonisatie van cao's kan ik enkel faciliteren, maar ik kan u in alle openheid zeggen dat de medewerking van de federale overheid zeer groot is en dat zij toelaat dat de Vlaamse overheid daarin faciliterend te werk gaat. Die relaties zijn prima. Ik ben blij over die vorm van samenwerking.

We mogen niet onderschatten wat de nieuwe decreten allemaal teweegbrengen. Ik begrijp dat een dergelijke verandering voor bezorgdheid zorgt. Ik begrijp ook dat voornamelijk die werkgeversfederatie die de belangen behartigt van de werknemers met het – door de bank genomen – sterkste profiel en dus de kleinste afstand tot de arbeidsmarkt, het meest bang zijn voor het nieuwe systeem. In het nieuwe systeem wordt immers de exacte afstand tot de arbeidsmarkt bepaald, en de tegemoetkoming wordt ook in functie van die afstand bepaald.

Ik begrijp dat een aantal maatwerkbedrijven die vandaag hoofdzakelijk met mensen met een sterker profiel werken, zich kunnen inbeelden dat wanneer zij niet een aantal van die mensen

laten doorstromen en mensen met een zwakker profiel opnemen in de groep om die een kans te geven op de arbeidsmarkt, zij hun financiering in de toekomst mogelijk zullen zien verminderen. Het omgekeerde beeld zouden we dan zien voor bedrijven waar veel met mensen wordt gewerkt met een zwakker profiel.

Ik begrijp dus dat er een zekere vrees bestaat, maar laat ons even wachten op de cijfers en op alle overgangsmaatregelen die daarover zijn afgesproken om ervoor te zorgen dat geen enkel bedrijf daardoor in de problemen komt. De bedoeling is weliswaar dat mensen die de mogelijkheid hebben om door te stromen, en bovendien in een bedrijf zitten waar zich na een tijd een heel grote groep mensen bevindt die de kans zullen krijgen om door te stromen, die stap ook effectief kunnen zetten, maar het is op geen enkele manier de bedoeling dat ook maar één maatwerkbedrijf in de problemen komt. Ik begrijp dat men soms een beetje ongerust is, maar ik wil toch waarschuwen voor al te voorbarige onrust.

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Mevrouw Sonja Claes: Minister, ik dank u voor het antwoord. Ik ben heel erg blij dat ik de vraag heb gesteld, want nu kunnen uw geruststellende woorden ook door de sector worden gelezen. Ik pleit ervoor dat u deelneemt aan de onderhandelingen voor een nieuwe cao. Het zijn immers geen gewone onderhandelingen, want men werkt met Vlaamse subsidies. Uw inbreng, als verantwoordelijke voor de betoelaging van de sector, is essentieel. Het lijkt mij dus logisch dat er tripartiete onderhandelingen komen.

Ik ben ook erg blij dat u bevestigt dat er geen discussie over de RSZ-kortingen is. De structurele RSZ-korting blijft, al moet nog blijken hoe hoog die wordt. Ik heb nog een bijkomende vraag, die ik eigenlijk aan de minister van Werk moet stellen. U zegt dat de uitvoering moet gebeuren vanaf 1 juli 2014. Dat is ook het geval voor de lokale diensteneconomie. De screening moet dus ten laatste begin 2014 beginnen. Hoe ziet de VDAB de voorbereiding ervan? Als u die vraag niet kunt beantwoorden, zal ik ze aan minister Muylers stellen.

De heer Bart Van Malderen: Met mijn vraag wou ik weten of de bezorgdheid terecht is, en uit uw antwoord leid ik af dat dit niet het geval is. Ik benadruk dat bij de opmaak van het Maatwerkdecreet is afgesproken dat de implicaties ervan op bedrijfsniveau zullen worden berekend. U zei dat ook, maar dat zou in uw uitgebreide antwoord misschien wat verloren kunnen gaan. Het is echt de bedoeling om met de loep en een apothekersweegschaal de impact ervan te objectiveren. In de sector heerst hier en daar wat ongerustheid. De sector kan evenwel rekenen op grote empathie vanwege het parlement en van de minister. Aangezien de oefening zal worden gemaakt, zal iedereen zijn eigen rekening kunnen maken.

Koppel daaraan de mogelijkheid om gedurende een vrij lange periode zich te herorganiseren, en wij komen in een toestand die de angst die altijd opduikt wanneer veranderingen aan de orde zijn, wegneemt. Hier mag worden onderstreept dat de veranderingen absoluut noodzakelijk zijn om het voortbestaan van de sector te waarborgen. Zonder het goedgekeurde Maatwerkdecreet zou er eigenlijk geen sector meer zijn. Uw antwoord zal in de sector dus met veel genoegen worden ontvangen.

Minister Freya Van den Bossche: Wij denken dat de deadline van 1 juli geen probleem is omdat de huidige werknemers van de lokale diensten niet worden gescreend. Zij worden collectief ingeschaald. Vanaf 1 juli is men wel verplicht om de nieuwe te screenen. Om dat te kunnen doen, zou men helemaal klaar zijn.

Wat de berekeningen op bedrijfsniveau betreft, krijgen wij binnen enkele weken de exacte loonkost voor 2012, van de Déclaration multifonctionnelle/multifunctionele Aangifte (DmfA). Wij kunnen dan per bedrijf precies berekenen wat bij gelijkblijvend personeelsbestand de gevolgen van het nieuwe systeem zijn. Nadien krijgen zij een bepaalde tijd – daarover zal worden onderhandeld – om een aangepast personeelsbeleid te ontwikkelen dat toestaat om met de fluctuaties om te gaan. Op die manier zullen wij de onrust kunnen wegnemen. Want zo krijgt een maatwerkbedrijf dat vooral op sterke werknemers draait, de tijd om

langzaam te wennen aan de nieuwe situatie en aan de nieuwe organisatie. Dat moet het bedrijf toestaan om zwakkere werknemers in het bedrijf een kans te geven en sterkere een kans op de reguliere arbeidsmarkt te geven. Dat laatste gebeurt dan, zoals afgesproken, met stages, zodat die werknemers zich niet in avonturen moeten storten.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■